

Δρ. Θ. ΓΑΡΟΦΑΛΙΔΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΗΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΙ ΝΕΩΤΕΡΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΝ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΗΝ

Έναρκτήριον μάθημα γενόμενον εις τὴν αἰδούσαν τῶν τελετῶν τοῦ
Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν τὴν 13ην Δεκεμβρίου 1956.

Κύριε Πρύτανι,

Σᾶς εὐχαριστῶ θερμῶς δι' ὅσα πρὸ δὲ λίγου περὶ ἔμοῦ εἴπατε ἐνώπιον
τῆς ἐπιβλητικῆς αὐτῆς ὁμηρύρεως, τὴν δοπίαν συνεκαλέσατε εἰς τὸ ἐναρ-
κτήριόν μου τοῦτο μάθημα.

Δέχομαι μὲς συγκίνησιν καὶ ἴδιαιτέραν χαρὰν τοὺς λόγους σας, διότι
προέρχονται ἀπὸ ἐργάτην ἀκούραστον τῆς ἐπιστήμης καὶ ἔνθερμον θιασώ-
την πάσης ἐπιστημονικῆς προόδου.

Κυρία 'Υπουργός, Κύριοι Συνάδελφοι.

Βαθυτάτη συγκίνησις μὲ κατέχει κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην κατὰ τὴν
δοπίαν ἔγκαινιάζω τὴν ἐν τῇ ἀνωτάτῃ βαθμίᾳ τῆς ἀκαδημαϊκῆς Ἱεραρχίας
σταδιοδρομίαν μου, εἰς ἣν ἀνήλθον διὰ τῆς παμψηφεὶ διαδηλωθείσης θελή-
σεως τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν.

Θεωρῶ καθῆκον μου, ὅπως ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἐκφράσω τὰς
θερμάς μου εὐχαριστίας πρὸς τοὺς ἀγαπητούς μου συναδέλφους τῆς Ἱατρι-
κῆς Σχολῆς διά τὴν δμόφωνον ταύτην περὶ ἔμοῦ γνῶμην.

Ἐύχαριστῶ θερμῶς τὴν Σεβαστὴν Σύγκλητον τοῦ Πανεπιστημίου, τὸν
Κον 'Υπουργὸν ἐπὶ τῆς Ἱατρικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, τὸν Κον
Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὰ μέλη τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου,
ἅτινα καὶ ἐνέκριναν τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς. Ἐκφράζω εὐλαβῶς
τὴν εὔγνωμοσύνην μου πρὸς τὴν Α.Μ. τὸν Βασιλέα, δ ὅποιος ηὔδοκησε νὰ
ἐπικυρώσῃ διὰ τῆς ὑπογραφῆς Του, τὴν ἔκλογὴν μου ὡς Καθηγητοῦ τῆς
Ορθοπεδικῆς.

Ἄνερχόμενος τὸ βῆμα τοῦτο, ἢ πρώτη μου σκέψις διὰ μοὶ ἐπιτραπῆ νὰ
ἀπευθυνθῇ πρὸς τὸν πατέρα μου, τὸν Ἱατρὸν Γεώργιον Θ. Γαροφαλίδην
βοηθὸν καὶ ἐπιμελητὴν τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ Κρίνου. Μοῦ ἐνέπνευσε
τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν Πανεπιστημιακὴν σταδιοδρομίαν.
Ὑπῆρξεν δὲ πρῶτος μου στοργικὸς διδάσκαλος. Εἶμαι βέβαιος διὰ τὴν ψυχή του

θὰ αἰσθανθῆ τὴν ἱατρικὴν ἀγαλλίασιν, διὰν θὰ δεχθῆ ἐκεῖ ὅπου ἀναπαύεται, ὅλην μου τὴν εὐγνωμοσύνην, δι' ὅσα ὑπὲρ ἔμοι ἔπραξεν.

Τὸ δνομα τοῦ καθηγητοῦ καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ Γερασίμου Φωκᾶ ἔρχεται ὀμέσως ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Πανεπιστημιακῶν μου διδασκάλων. Ἡ σκέψις μου εὐγνώμων στρέφεται πρὸς τοῦτον.

Εἴμασι εὔτυχῆς διότι ὑπῆρξα ἐπὶ πενταετίαν βοηθός του καὶ ἔλαβα ἔξ αὐτοῦ τὰς πρώτας βάσεις τῆς Γενικῆς Χειρουργικῆς μου ἐκπαιδεύσεως, ἀλλὰ καὶ τῆς χειρουργικῆς τῶν δστῶν. Ὁ δύσυνερκής παρατηρητής, δ ἀπαράμιλλος οὗτος κλινικός ὑπῆρξε κατ' ἔξαιρετικὴν εύνοιαν τῆς τύχης μου, δ πρῶτος μου διδασκαλος τῆς χειρουργικῆς.

Δὲν δύναμαι νὰ μὴ ἀναφέρω τοὺς ἀειμνήστους καθηγητὰς Ἐμμ. Κοντόλεοντα καὶ Ν. Ἀλιβιζάτον ὑπὸ τοὺς δποίους ειργάσθην ἐπὶ ἔτη καὶ οἱ δποίοι συνεπλήρωσαν τὴν χειρουργικήν μου κατάρτισιν.

Καθῆκον Ἱερὸν ἐπιτελῶν σήμερον ἀποτίω φόρον τιμῆς πρὸς τὴν μνήμην τῶν πρώτων διδαξάντων τὴν Ὁρθοπεδικὴν ἐν Ἑλλάδι, τῶν καθηγητῶν Ἰωάνν. Χρυσοσπάθη καὶ Ἀθαν. Κονταργύρη, ὃν δ βίος ὑπῆρξε βραχύς.

Ἡ θλιβερὰ ἀγγελία, τὴν δποίαν πρὸ δλίγου ἔλαβον, τοῦ θανάτου τοῦ διδασκάλου μου καθηγητοῦ Ombrédanne μὲ πληροὶ δδύνης. Μετὰ τὸν καθηγητὴν Φωκᾶν ητούχησα νὰ ὑπηρετήσως ὡς ἐπίσημος assistant τοῦ καθηγητοῦ Ombrédanne εἰς Παρισίους. Τὸ φωτεινὸν τοῦτο πνεῦμα τῆς Γαλλικῆς ἐπιστήμης, δ πολυσύνθετος ἐπιστήμων, δ πρᾶος καὶ εὐγενῆς οὗτος Γαλάτης μὲ περιέβαλεν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς διὰ τῆς εύνοίας του. Ὁ πρόλογος του, δποίος κοσμεῖ μίαν τῶν ἔργασιῶν μου καὶ αἱ δλίγαι λέξεις τοῦ βιβλίου του περὶ τῆς μεθόδου μου εἰς τὴν κρυψορχίαν μὲ καθιστοῦν ὑπερήφανον. Ὁ θάνατος τοῦ διδασκάλου μου στερεῖ τὴν Γαλλίαν, ἀλλὰ καὶ τὸν κόσμον ἐνδὲ ἐπιστήμονος μεγάλης δξίας.

Ἄς μοῦ ἐπιτραποῦν αἱ δλίγαι αὐταὶ λέξεις εὐγνωμοσύνης διὰ τὸν ἐκλιπόντα διδασκαλόν μου.

Ἄς μοὶ ἐπιτραπῇ ἐπίσης, ὅπως ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου εὐχαριστήσω θερμῶς τὸν φίλον καθηγητὴν τῶν Παρισίων καὶ διακεκριμένον ἐπιστήμονα κ. Marcel Févre, τὸν ἀπαράμιλλον χειρουργὸν τῶν δστῶν καθηγητὴν Merle d' Aubigné καὶ τοὺς διασήμους χειρουργοὺς τῶν Παρισίων ἀδελφούς κ.κ. Jean καὶ Robert Judet οἵτινες μὲ περιβάλλουσι διὰ τῆς φιλίας των καὶ παρέχουσιν ὀμέριστον τὴν βοήθειάν των εἰς τοὺς σπουδάζοντας τὴν Ὁρθοπεδικὴν ἐν Γαλλίᾳ, Ἐλληνας Ιατρούς.

Δράττομαι ἐπίσης τῆς εὐκαιρίας ἵνα ἀπευθύνω ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, τὸν χαιρετισμὸν μου καὶ τὰς θερμάς μου εὐχαριστίας εἰς τὸν παλαιόν μου συμφοιτητὴν καὶ ἀγαπητόν μου φίλον κ. Λεωνίδαν Λαντζούνην, καθηγητὴν τῆς Ὁρθοπεδικῆς εἰς Νέαν Ύόρκην, τὸν ἀνώτερον τοῦτον ἐπιστήμονα καὶ διαθρώπον, τοῦ δποίου δ διακαής πόθος είναι ἡ προώθησις τῆς Ὁρθοπεδικῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς ἐπίσης εἰς τὸν διάσημον καθηγητὴν κ. Γεώργ. Νικ. Παπανικολάου, τὸν τιμῶντα τὴν ἡμετέραν πατρίδα εἰς τὴν ξένην καὶ τὸν ἔξαιρετον φιλέλληνα καὶ διαπρεπῆ χειρουργὸν δρθοπεδικὸν Κον David Bosworth, διὰ τὴν πρόθυμον ὑποστήριξιν ἡν παρέχουσιν εἰς τοὺς μέλλοντας δρθοπεδικοὺς τῆς Ἐλλάδος, οἱ δποίοι μετεκπαίδεύονται εἰς τὴν Ἀμερικήν. Μετὰ συγκινήσεως διακρίνω μεταξὺ τῶν ἀκροατῶν μου τὸν δμότιμον καθηγητὴν τῆς χειρουργικῆς κ. Γεώργ. Καραγιαννόπουλον, δ δποίος ἐπὶ

δλόκληρον δεκαετίαν μοῦ είχεν ἐμπιστευθῆ τὴν χειρουργικὴν τῶν δστῶν εἰς τὸν «Εύαγγελισμὸν» ἐν ἀρχῇ, εἰς τὸ «Λαϊκὸν Νοσοκομεῖον» ἀργότερον. Ὁ δμιλῶν, ἦτο τότε δ ἀκούων τὰ θαυμάσια αὐτοῦ μαθήματα, τὰς σοφάς συμβουλάς του, τὰς γνώσεις του. Ἀς εἶναι βέβαιος δ σεβαστός μου φίλος, διατέσσης ἀπάσας τὰς δυνάμεις του ἵνα τιμήσῃ τὸ ἀξίωμα τοῦτο δπως δ ἴδιος τὸ ἔτιμησε.

Κυρίαι καὶ Κύριοι, Ἀγαπητοί μου Φοιτηταί καὶ Φοιτήτριαι.

Συμφώνως πρός τὸν κανονισμὸν τοῦ Πανεπιστημίου τὸ ἐναρτήριον μάθημα τοῦ καθηγητοῦ δέον ν' ἀναφέρηται εἰς θέμα γενικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ ώς τοιούτον ἔξελεξα,

«ΤΑΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΗΣ»

Ἡ Χειρουργικὴ Ὁρθοπεδική, δ κλάδος οὗτος τῆς γενικῆς χειρουργικῆς, δ δποίος ἀσχολεῖται μὲ τὰς παθήσεις τοῦ κινητηρίου συστήματος, κατὰ τὰ τελευταῖα εἰκοσιν ἔτη ἐπετέλεσεν μεγάλας προόδους καὶ τοῦτο, διότι ἡ διαμάχη ἡ δποία ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν μεταξὺ τῶν χειρουργῶν καὶ τῶν ὁρθοπεδικῶν ἔπαυσεν. Ἡ διαμάχη αὕτη ἦτο ἡ αἰτία τῆς καθυστερήσεως τῆς προόδου τῆς χειρουργικῆς ὁρθοπεδικῆς, διὰ τὴν δποίαν οἱ Ἀμερικανοὶ Pelps καὶ Hibbs ἔλεγον, ὅτι «δ ὁρθοπεδικὸς εὑρίσκετο διαρκῶς εἰς ἐμπόλεμον κατάστασιν μὲ τὸν χειρουργόν, ἵσταντο δ εἰς ἀντιμέτωπος τοῦ ἄλλου μὲ ἔχθρικὴν ἐνίστε διάθεσιν, οὐδέποτε δέ εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθὸν ὑπῆρξεν ἐποχὴ εἰρήνης ἐκατέρωθεν».

Ἡ ἔρις ἦτο μακρά καὶ πικρά. Ἀς μὴ νομισθῆ δέ, ὅτι τοῦτο παρετηρεῖτο εἰς τὴν Ἀμερικὴν μόνον. Ἐνθυμοῦμαι καλῶς τὴν πρὸ 30ετίας ἐποχὴν καὶ ζηλεύω τοὺς νέους δρθοπεδικούς. Φόβος κατεῖχε τοὺς 3 ἢ 4 τότε γνωστοὺς δρθοπεδικούς διὰ τὸ μέλλον τοῦ κλάδου ἡμῶν.

Οἱ λαμπροὶ χειρουργοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τὰ μεγάλα ἐπιστημονικὰ δνόματα, γνῶσται καὶ τῶν τελευταίων προόδων καὶ λεπτομερειῶν τῆς χειρουργικῆς δρθοπεδικῆς, ἐξήσκουν ἐπιτυχῶς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τὴν χειρουργικὴν τῶν δστῶν, εἰς τρόπον ὡστε ἡ ὑπεροχὴ ἦτο συντριπτική, δ συναγων.σμὸς δυσχερής. Ἡτο πρόδηλον ὅτι οἱ δρθοπεδικοὶ τότε ἐτέλουν ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῶν χειρουργῶν.

Σήμερον δμως ἡ ἐποχὴ ἥλλαξεν:

Οἱ χειρουργοί, μὲ μικράς ἐξαιρέσεις, ἔπαυσαν ν' ἀσχολοῦνται μὲ τὴν δρθοπεδικήν, φαίνονται δὲ παραιτηθέντες πλέον τῶν ἐγχειρήσεων ἐπὶ τῶν δστῶν.

Ο θαυμάσιος χειρουργὸς τῶν δστῶν δ καθηγητὴς κ. Γ. Καραγιαννόπουλος, μοῦ ἀναθέτει ἀπὸ τοῦ 1934 τὴν χειρουργικὴν δρθοπεδικὴν εἰς τὸν «Εύαγγελισμὸν», τὸ αὐτὸ πράττει τὴν αὐτὴν ἐποχὴν δ διακεκριμένος χειρουργὸς κ. Ν. Σμπαρούνης, προσλαμβάνων συνεργάτην δρθοπεδικόν, καθὼς καὶ δ ἀποθανὼν καθηγητὴς τῆς χειρουργικῆς Ν. Ἀλιβιζάτος.

Ἄλλας καὶ ἄλλοι χειρουργοί, Δινταί μεγάλων Κλινικῶν, ἀντιληφθέντες πόσον εἶναι ἀπαραίτητος δ χειρουργὸς τῶν δστῶν εἰς τὰ τμήματα αὐτῶν, προσλαμβάνουν ώς συνεργάτας χειρουργούς δρθοπεδικούς.

Αἱ ἐπαρχίαι ἔξι ἄλλου πλουτίζονται μὲ πεπειραμένους δρθοπεδικούς,

ένως εις τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀμερικήν, σπουδάζουν νέοι ἐπιστήμονες οἱ δποῖοι ἐντὸς δλίγου θὰ προστεθοῦν εἰς τοὺς ἥδη ὑπάρχοντας.

Τὸ μέλλον τοῦ κλάδου ἡμῶν προοιωνίζεται λαμπρόν. Ἡ δρθοπεδικὴ Ἐταιρεία καὶ τὸ ὑφ' ἡμῶν ἐκδιδόμενον ἀπὸ ἔξαετίας περιοδικόν, συμπληροῦσι τὴν ὅλην κίνησιν τῶν τελευταίων ἐτῶν, αἱ δὲ δημοσιευόμεναι ἐν περιλήψει ἔργασίαι εἰς δύο δέκατα γλώσσας, εἰς τὸ ὀς δέκα μνημονευθὲν περιοδικόν, ἀποστέλλονται εἰς τοὺς πλέον γνωστοὺς δρθοπεδικούς ὅλου τοῦ κόσμου, χάρις εἰς τὴν γενναιοδωρίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἑρυθροῦ Σταυροῦ, δέ μπινευσμένος τοῦ δποίου Πρόεδρος κ. Κων. Γεωργακόπουλος, οὐδέποτε μοῦ ἡρονήθη τοιούτου εἶδους βοήθειαν. Δράττομαι τῆς εὐκαιρίας ἵνα καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἐκφράσω εἰς αὐτὸν τὰς ἀπειρους μου εύχαριστας.

Διὰ νὰ ἔπελθῃ ὅμως ἡ μεγάλη αὔτη μεταστροφή, ἔχρειάσθησαν τὰ δνόματα διασήμων ἐπιστημόνων διοκλήρου τοῦ κόσμου καὶ δύο παγκόσμιοι πόλεμοι. Οἱ Ombréanne, Leriche καὶ Mathieu ἐν Γαλλίᾳ οἱ Putti καὶ Galeazzi ἐν Ἰταλίᾳ, οἱ Lange καὶ Gocht ἐν Γερμανίᾳ. Οἱ Lorenz καὶ Böhler ἐν Αὐστρίᾳ, ὁ πρὸ μηνῶν ἀποθανὼν ὑπέργηρος Lambotte καὶ Maffei εἰς τὸ Βέλγιον, οἱ Robert, Jones, Harry, Platt καὶ Watson—Jones ἐν Ἀγγλίᾳ, οἱ Witmann, Smith—Petersen, Albee καὶ Hibbs ἐν Βορείῳ Ἀμερικῇ, ὁ Jose Vals, εἰς τὴν Νότιον, δέ αἰμνηστος διδάσκαλός μου εἰς τὴν Ἑλλάδα δικαθηγητής Γερ. Φωκᾶς, ὁ ἀπαράμιλλος χειρουργὸς τῶν δστῶν δ σεβαστὸς καθηγητῆς κ. Μαρίνος Γερούλανος καὶ τόσοι ἄλλοι ἀκόμη δστέρες τοῦ δρθοπεδικοῦ στερεώματος, ἐπιστήμονες μεγάλης ἀξίας, ἀνέλαβον εἰς τὰς στιβαρὰς αὐτῶν χεῖρας τὴν χειρουργικὴν τῶν δστῶν, δ δὲ κλάδος οὗτος ἡνδρώθη καὶ ἐθριάμβευσεν. Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν οἱ μεγαλύτεροι χειρουργοὶ δρθοπεδικοὶ διεκήρυττον, δτι «δ μέλλων δρθοπεδικὸς δφείλει νὰ μορφωθῇ καὶ νὰ καταρτισθῇ πλήρως εἰς τὴν γενικὴν χειρουργικὴν, τὴν παθολογίανατομίαν καὶ τὴν μικροβιολογίαν». Τοῦτο καὶ ἔγένετο. Σήμερον δὲν ὑπάρχει δ συντηρητικὸς δρθοπεδικὸς τοῦ παρελθόντος. Εἰς τὴν Ἑλλάδα δρθοπεδικὴ κίνησις ἀρχίζει ἀπὸ τοῦ 1925 δτε ἔξελέγη δ Ἰ. Χρυσοσπάθης καθηγητής.

“Ηδη ἄς ρίψωμεν ἐν ταχὺ βλέμμα εἰς μίαν ἑκάστην τῶν κυριωτέρων προδόνων αἱ δποῖαι ἐπετεύχθησαν, τόσον εἰς τὴν Ἑλλάδα δσον καὶ εἰς τὸ ἔξωτερικὸν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, δρχόμενοι ἀπὸ

1ον) ΤΗΝ ΦΥΜΑΤΙΑΣΙΝ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΣΕΩΝ

Εἰς τὰς παθήσεις αὐτάς, ἡ πρόδος ὑπῆρξεν μεγάλη. Τὸ πρῶτον πλῆγμα κατ' αὐτῶν ἐδόθη ὑπὸ τῶν διασήμων Albee καὶ Hibbs διὰ τῶν δστεοπλαστικῶν ἀποκληθεισῶν ἔγχειρησεων. Παρὰ τὰ ἀναμφισβήτητα ἀποτελέσματα, τὰ δποῖα ἐπετυγχάνοντο ἀπὸ ὅλους τοὺς ὡγιῶς σκεπτομένους δρθοπεδικούς, ἡ παράδοσις ἔξακολουθεῖ ἐπὶ ἔτη νὰ είναι ἐμπόδιον εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς μετόδου ταύτης. Αὐθαίρετοι καὶ μὴ συμβιβαζόμενοι πλέον πρὸς τὰ ἐπιτεύγματα τῆς ἐπιστήμης Ισχυρισμοὶ προεβάλλοντο ὡς ἀξιώματα κατὰ τὸ δποῖον αἱ φυματιώσεις τῶν δστῶν δὲν ἀγαποῦν τοὺς χειρουργούς.

Μετρίας ἀξίας ἐπιστήμονες τῆς ἐποχῆς ἔκεινης γίνονται αἰτία ν' ἀνακοπῇ. ἐν Εὐρώπῃ ἡ πρόδος τῆς χειρουργικῆς θεραπείας. Ο πολὺς Calot εἰρωνεύετο τὴν μαγικὴν ράβδον τοῦ Albee (ῷς ἀπεκάλει τὸ κνημιαῖον μόσχευμα) ἡ δποία τοποθετουμένη εἰς τὴν σπονδυλικὴν στήλην ἐθεράπευε τὴν σπονδυλίτιδα, πολλοὶ δὲ Εὐρωπαῖοι δρθοπεδικοὶ δὲν ἐπίστευον εἰς τὴν

μέθοδον. Καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐσημειώθη ἔχθρική τις στάσις ἔναντι τῆς μεθόδου ταύτης.

Εἶμεθα ἐκ τῶν πρώτων ἐφαρμοσάντων ἀπὸ τριακονταετίας ταύτην, καὶ ἐκ τῶν πρωταγωνιστῶν διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς μεθόδου. Ὁ χρόνος ἀσθενῆς πάσχοντα ἐκ φυματιώσεως ὀστικῆς ἐν ἀκινησίᾳ εἰς τὴν κλίνην αὐτοῦ ἐπὶ 2 ἢ 3 ἔτη, ἵνα θεραπεύσῃ τὴν πάθησιν του, διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ μέσων.

Τὸ Ἀσκληπιεῖον τῆς Βούλας ἔχει νὰ ἐπιδεῖξῃ χιλιάδας ἀσθενῶν χειρουργηθέντων καὶ ιαθέντων.

Οἱ ἔμποροι τοῦ ἡλίου (ώς ἀπεκάλει τοὺς συντηρητικούς τῆς ἐποχῆς ἑκείνης ὁ Mathieu) δεῖς μετὰ τὸν ἄλλον, ἐξηφανίσθησαν ἀφοῦ ἐπὶ δλόκληρον τεσσαρακονταετίαν ἐμεσουράνησαν. Αἱ ἐγχειρήσεις ἐγενικεύθησαν εἰς δλόκληρον τὸν κόσμον, ἥ δὲ φυματίασις τῶν δστῶν ἡλαττώθη σημαντικῶς. Καὶ ἐνῷ ἀλλοτε διόφθος τῆς ἐξωτερικεύσεως τῶν κλειστῶν τούτων φυματίασεων, ἐκρέματο ὡς Δαμόκλειος σπάθη, σήμερον δὲν διστάζομεν νὰ προσβάλωμεν τὴν ἐστίαν τῆς νόσου, ἥ νὰ διανοίξωμεν ἀρθρωσιν, ἥν ἀφοῦ θὰ πραγματοποιηθῇ, ἥ δὲ ἐπούλωσις θὰ ἐπέλθῃ κατὰ πρῶτον σκοπόν.

Οὐσιαστικὴν βοήθειαν εἰς τὴν ἐξέλιξιν ταύτην προσέδωσαν εἰς ἡμᾶς τ' ἀντιβιοτικά φάρμακα· ἥ ἐγχειρήσεις τοῦ Capener διὰ τὰς παραπληγίας ἐπὶ θωρακικῆς σπονδυλίτιδος, δὲν θὰ ἥτο εὔκολον νὰ ἐφαρμοσθῇ ἀνευ τῶν ἀντιβιοτικῶν.

Ἡ ἀνυπολογίστου ἀξίας ἀνακάλυψις τῆς πενικιλίνης ὑπὸ τοῦ Fleming καὶ οὐχὶ μικροτέρας ἀξίας τοιαύτη τοῦ Waksman τῆς στρεπτομυκίνης, μὲ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ὑδραζίδου τοῦ ισονικοτινικοῦ δξέος, τὴν καθιέρωσιν τοῦ ἐμβούλου B.C.G. καὶ τὴν παστερίσιν τοῦ γάλακτος, ἔδωσαν τὸ τελειωτικὸν πλῆγμα εἰς τὰς παθήσεις ταύτας. Εἰς τινας πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς παρατηρεῖται τὸ εὐχάριστον γεγονός τῆς πλήρους ἐξαφανίσεως τῶν παθήσεων τούτων, εἰς βαθμὸν δύστε νὰ μὴ ὑπάρχουν ἀσθενεῖς ἵνα ἐπιδειχθῶσιν εἰς τοὺς φοιτητάς.

Ἄλλα καὶ εἰς τὴν χώραν ἡμῶν σημειοῦται σημαντικὴ ἐλάττωσις τῶν πασχόντων ἐξ δστικῶν φυματιάσεων, πρᾶγμα δπερ ἐπιτρέπει εύοιώνους προβλέψεις. Τὸ Ἀσκληπιεῖον τῆς Βούλας ἐνοσήλευεν ἀλλοτε 650 περίπου ἀσθενεῖς πάσχοντας ἐκ φυματιάσεως τῶν δστῶν, ὑπῆρχον δὲ καὶ χίλιοι ἥ καὶ περισσότεροι ἐνίστε ἀναμένοντες σειρὰν ἵνα εἰσέλθουν εἰς αὐτό. Σήμερον οἱ νοσηλευόμενοι, δὲν φθάνουν τοὺς ἡμίσεις τῶν ἀλλοτε, οἱ δὲ ἀναμένοντες διὰ νὰ εἰσαχθῶσι δὲν εἰναι περισσότεροι τῶν 80. Τοῦτο δφείλεται ἐν μέρει καὶ εἰς τὴν γενίκευσιν τῶν ἐγχειρήσεων. Εἰς ἔχειλαδας ἀνέρχονται οἱ χειρουργηθέντες εἰς τὴν Βούλαν ἀσθενεῖς πάσχοντες ἐξ δστικῆς φυματιάσεως. Βεβαίως τὸ νέον Ἀσκληπιεῖον τῆς Λέρου ἀνεκούφισε τὸ τῆς Βούλας, εἰς τρόπον ὅστε τοῦτο νὰ δέχηται σήμερον ὅλας τὰς δρθοπεδικὰς παθήσεις εἰς τὰς ὑπολοίπους κλίνας, μικρὸν δὲ κατὰ μικρὸν ἐλπίζομεν, δτι τὸ Ἀσκληπιεῖον Βούλας θὰ μετατραπῇ καθαρῶς εἰς δρθοπεδικὸν κέντρον διότι, ὃς προβλέπομεν, θ' ἀνατείλῃ καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα ἥ ἡμέρα καθ' ἥν ἡ φυματίασις τῶν δστῶν καὶ τῶν ἀρθρώσεων θὰ παύσῃ νὰ υφίσταται.